

отношения, благодарение на туй, че тя се е сближила съ европейската култура, усвоила я и се е възползвала отъ нея, днесъ тая държава даде доказателства, че не пада по-долу отъ никоя европейска държава. Значи, като оставяме на страна, че братството между хората е едно морално правило, диктувано отъ справедливостъта, то се налага на отдѣлнитѣ люди, както и на цѣлитѣ народи отъ самитѣ тѣхни интереси. Опитътъ ни учи, че ние сме всички солидарни, както въ физическо, тъй и въ морално отношение; слѣдователно, ако робството, както нѣкога е било и както още съществува, само че въ по-друга форма, е принижавало цѣли маси хора до степенъта на безправни роби, на нѣкаква жива стока и е доказвало по тоя начинъ израждането имъ, туй същото израждане е било чувствувано и отъ самитѣ тия, които сж подържали робството. Въ днешно врѣме, ако нѣмаше братство между народитѣ, тѣ не би могли се развива мирно и спокойно, защото лошитѣ съсѣди щѣха да имъ прѣчатъ. По тия съображения ние виждаме у много държави стремление да се сближаватъ все повече и повече, та да станатъ невъзможни недоразумѣнията помежду имъ, да се не боятъ една отъ друга, да не бждатъ, слѣдователно, длѣжни да държатъ грамадни армии и да не разрѣшаватъ спороветѣ си съ силата, а съ правото.—Братството е било прогласено отъ стария и новъ завѣтъ, като религиозна догма (истина), но то е било възведено и въ философски принципъ отъ стоицитѣ на Гърция и Римъ. Франция, която е република, има такъвъ девизъ: свобода, равенство, братство. Туй показва, че братството е толкосъ същественъ елементъ за народната добродетел и държавното благоустройство, колкото сж свободата и равенството. Прочее, ако останалитѣ държави не сж си написали девизъ, като французския, тѣ не по-малко разбиратъ, колко нужни сж тия три начала, за да върви единъ народъ къмъ закрѣпването и величието си; и до като тия важни условия се спазватъ, ние трѣбва да сме спокойни за бждещето на отечеството си. Ако ли свободата систематически се тълче, а равенството и братството оста-